

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De President van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Directie Juridische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2021-0000219943

Uw brief (kenmerk)

Datum 9 november 2021
Betreft Reactie op advies Wet Nationaal Groeifonds

Geachte heer Visser,

Bij brief van 15 april 2021, met kenmerk 2021-0000072847, heb ik een concept van het wetsvoorstel Wet Nationaal Groeifonds aan u voorgelegd met het verzoek mij hierover te adviseren.

Bij brief van 11 mei 2021, met kenmerk 21003043 R, heeft u mij van advies voorzien met een aantal opmerkingen en overwegingen met betrekking tot het wetsvoorstel. Daarvoor wil ik u hartelijk danken. Graag zet ik uiteen op welke wijze de minister van Economische Zaken en Klimaat en ik uw opmerkingen en overwegingen hebben verwerkt in het wetsvoorstel zoals dat op korte termijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zal worden aangeboden. Ik houd daarbij de indeling aan uit uw brief van 11 mei jl.

1. Wettelijke verankering van het begrotingsfonds

U heeft met instemming kennisgenomen van mijn besluit om een aparte instellingswet te maken. Deze beslissing heb ik, zoals u weet, mede op aanraden van de Algemene Rekenkamer genomen. Ik dank u voor de opmerking dat u het voorliggende wetsvoorstel goed vindt ingericht.

2. Doelstelling van het fonds en randvoorwaarden bij investeringen

U wijst op artikel 2 van het wetsvoorstel, waarin het doel van het fonds is bepaald. Het doel van het fonds is het beschikbaar stellen van financiële middelen om het duurzaam verdienvermogen van Nederland op lange termijn te vergroten. In het wetsvoorstel zoals dat op korte termijn aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden, zijn de criteria opgenomen waaraan ten minste moet worden voldaan om financiële middelen uit het fonds ter beschikking te stellen. U adviseert dat investeringen niet alleen afgemeten moeten worden aan het geschatte effect op het structureel bbp, maar ook aan de effecten op de ontwikkeling van de brede welvaart. Ik wil benadrukken dat, naast de bbp-doelstelling, projecten ook worden getoetst op brede maatschappelijke effecten. Projecten die per saldo meer maatschappelijke kosten dan baten genereren zullen niet worden ondersteund vanuit het groeifonds. Verder gaat het nadrukkelijk om toekomstbestendig verdienvermogen dat milieu, mensen en samenleving respecteert. Om dat nog eens te onderstrepen heb ik het begrip duurzaam verdienvermogen gedefinieerd in het wetsvoorstel, waarbij deze aspecten tot uitdrukking zijn gebracht.

3. Aandacht voor beheer- en onderhoudskosten van investeringen

U beveelt aan om in toekomstige begrotingen rekening te houden met structurele beheer- en onderhoudskosten. Hier zal inderdaad rekening mee worden gehouden. Dit zal in de nadere regelgeving en/of bestuurlijke afspraken in afstemming met de betrokken departementen worden meegenomen.

4. Nadere regels over uitgaven ten laste van het fonds en controle-intensiteit

U constateert dat er twee mogelijke routes zullen bestaan voor het bekostigen van projecten uit het fonds: via het direct verlenen van subsidies ten laste van de begroting van het fonds en door budgetoverboeking door middel van bijdragen naar andere begrotingen waarna de projecten via die begrotingen worden gefinancierd. U adviseert om bij het vaststellen van nadere regels over de uitgaven van het fonds, geen verschillen te laten ontstaan tussen de twee bekostigingsvarianten met betrekking tot de eisen die worden gesteld aan het budgetrecht van de Tweede Kamer en aan het verslag over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de projecten en de intensiteit van de verantwoording over en controle op de rechtmatigheid van de uitgaven, verplichtingen en ontvangsten voor deze projecten. De minister van Economische Zaken en Klimaat en ik nemen dit advies ter harte en achten het als fondsbeheerders, evenals uw college, belangrijk om goede afspraken te maken met de Auditdienst Rijk over de invulling van de verantwoording en de aanpak van de wettelijke controle. Aan deze afspraken wordt thans gewerkt. Waar nodig wordt dit in de regelgeving of bestuurlijke afspraken uitgewerkt. Het kabinet zal op een later moment besluiten of de subsidieregeling daadwerkelijk tot stand zal worden gebracht waarmee er inderdaad twee routes zullen ontstaan voor het bekostigen van projecten uit het fonds.

5. Evaluatie van projecten op doelmatigheid en doeltreffendheid

U acht het van belang dat de maatschappelijke businesscase van projecten zowel vooraf als achteraf wordt getoetst en geëvalueerd. Thans wordt gewerkt aan een monitorings- en evaluatiesystematiek voor de projecten van het fonds. Deze systematiek zal worden meegenomen in de te maken afspraken tussen de fondsbeheerders en de betrokken ministeries. Tevens is aan de memorie van toelichting van artikel 11 van het wetsvoorstel toegevoegd dat voor de toetsing van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid van het fonds de reguliere wet- en regelgeving gelden, zoals artikel 4:24 van de Algemene wet bestuursrecht en de Regeling periodiek evaluatieonderzoek.

6. Tot slot

Tot slot uit u uw waardering voor de inzet om aan de eerdere bezwaren van de Algemene Rekenkamer tegemoet te komen en het Nationaal Groeifonds vorm te geven als een begrotingsfonds zoals bedoeld in de Comptabiliteitswet 2016. Die keuze is inderdaad mede naar aanleiding van uw eerdere opmerkingen gemaakt. U stelt daarbij de vraag of er ook andere manieren zijn overwogen om de beoogde doelstellingen te realiseren. In bijlage G van de Kamerbrief van 7 september 2020 (Kamerstukken II 2019/20, 35300, nr. 83) worden de ervaringen met fondsen in het buitenland uiteengezet. Dat overzicht is gemaakt om de andere manieren te onderzoeken om de beoogde doelstellingen te realiseren. Ook in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt hier nader op ingegaan. Daarnaast wordt in diezelfde Kamerbrief ingegaan op de lessen die zijn getrokken uit het Fonds Economische Structuurversterking (FES). Deze lessen zijn verwerkt in de vormgeving van het Groeifonds. De afwegingen zijn voorgelegd aan de Tweede Kamer, conform uw aanbeveling hiertoe.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2021-0000219943

Graag wil ik nogmaals uw college en uw ambtenaren danken voor de prettige samenwerking. De Raad van State heeft een afschrift van uw brief ontvangen, zoals door u verzocht. Als het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt verzonden, zal daarbij ook het afschrift van uw brief worden meegestuurd.

Hoogachtend,

De minister van Financiën,

W.B. Hoekstra